

Representantforslag 42 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Hans Frode Kielland Asmyhr og Per Sandberg

Dokument 8:42 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Hans Frode Kielland Asmyhr og Per Sandberg om å forby hijab, niqab, burka og andre religiøse eller politiske symboler som del av arbeidsantrekk for norske dommere

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til vedtak i Domstoladministrasjonens styre om endring i kappeforskriften som medfører at klesplagg som hijab, niqab og burka kan bæres sammen med dommerkappe.

Vedtaket skaper sterke reaksjoner i det norske samfunnet. Svært mange vil være negative til at hijab, niqab eller burka bæres sammen med dommerkappen.

Dommerembetet og dommerrollen symboliserer samfunnets lovlige maktutøvere. Dommerne har til dels vide fullmakter til inngrep overfor andre borgere. Det er derfor avgjørende at antrekket er nøytralt og ikke uttrykker holdninger i retning av en enkelt religion eller politisk retning.

Fra Domstoladministrasjonens vedtak siteres følgende:

«Ut fra de synspunkter som kom frem under høringen, finner styret det ikke riktig å gå videre med forslaget om forbud mot bruk av religiøst og politisk betingede plagg og symboler i domstolene. Styret viser også til de diskusjoner som skjer om spørsmålet i andre sammenhenger.

Styret vil fremholde at dommere etter loven skal utøve sin dommergjerning på en måte som inngir tillit og respekt. Det følger videre av de etiske prinsipper for dommeradferd at en dommer skal opptre slik

at det ikke med rimelighet kan stilles spørsmål ved dommerens nøytralitet.»

Forslagsstillerne mener dommerne skal representere verdinøytralitet, ikke religion, politikk eller ideologi. Prinsippet om nøytralitet knuses dersom man godtar for eksempel hijab, niqab og burka i domstolene. I denne forbindelse vil forslagsstillerne vise til Domstoladministrasjonens forslag til vedtak i høringsbrevet som lå til grunn for prosessen rundt avgjørelsen:

«En fagdommer må ikke i rettsmøte eller under rettsmekling hvor partene og/eller deres prosessfullmektiger er til stede framtre på en måte som er egnet til å bli oppfattet som en tilkjennegivelse av fagdommerens eventuelle religiøse og politiske tilhørighet eller om fagdommerens holdning til religiøse og politiske spørsmål for øvrig.»

Dette er en nesten likelydende formulering som Det danske folketing innførte i sin Retsplejelov § 56 i 2009.

Forslagsstillerne mener et vedtak med denne ordlyd i mye større grad ville ivarettatt domstolens uavhengighet og derigjennom partenes tillit til prosessene som foregår der.

Domstoladministrasjonen har uttalt at man skal avgjøre fra sak til sak om vedkommende dommer som ikler seg hijab, niqab eller burka, er inhabil. Dette er i seg selv et argument mot hele vedtaket. I de tilfeller hvor dommeren anses habil, vil partenes tillit til domstolen kunne bli svekket av at dommeren bærer symbol for en spesiell religiøs retning. Det vil også være svært vanskelig å avgjøre hvor grensen skal gå med hensyn til når dommerne er inhabile eller ikke.

Videre kan det at hijab, niqab og burka godtas brukt i enkelte saker, være et signal om at hensyn som ikke er relevante i saken, godtas benyttet av dommeren som bærer et slikt plagg.

Forslagsstillerne er videre opptatt av at personer bosatt i Norge skal tilpasse seg den norske kulturen og de verdier det norske samfunnet er bygget på. Det fremstår som om enkelte mener at det norske samfunnet skal tilpasse seg de ulike kulturer som kommer hit, noe ønsket om hijab, niqab eller burka sammen med et offentlig embete er et eksempel på. Dette mener forslagsstillerne vil være en utvikling i feil retning og er ødeleggende for de normer som er bygget opp og som gjelder i Norge.

Justisminister Knut Storberget har tidligere fremholdt at Domstoladministrasjonen er et uavhengig organ. I et svar på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr 25. januar 2010 skriver han følgende om vedtakskompetanse knyttet til angjeldende sak:

«Domstolene er uavhengige, og Domstolsadministrasjonen er et uavhengig organ som ledes av et eget styre. Domstolsadministrasjonen kan ikke instrueres av Justisdepartementet. Denne ansvarsfordelingen er fastsatt av Stortinget i domstolloven. Retningslinjer for Domstolsadministrasjonens virksomhet gis normalt av Stortinget gjennom behandling av budsjettproposisjoner.»

Dette representantforslaget har tidligere blitt fremsatt, der forslagsstillerne mente at Stortinget skulle instruere Domstoladministrasjonen til å endre kappeforskriften, da Domstoladministrasjonen er uavhengig av departementet. Forslaget ble i daværende form avvist fra behandling i Stortinget.

Forslagsstillerne mener endring i kappeforskriften ikke egner seg for behandling i statsbudsjettet da dette ikke er en sak om bevilgninger. Videre fremstår det som unødvendig tungvint å gå veien om lovendring for å få gjennomført forbudet i kappeforskriften.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Kongen i statsråd om å instruere Domstoladministrasjonen om å endre kappeforskriften § 4, slik at det ikke vil være anledning til å ikle seg hijab, niqab, burka eller andre religiøse og politiske symboler som del av dommerbekledningen i norske domstoler.

24. november 2010